

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Г. І. Слезанська

09 вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА І СПЕЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	A Освіта
спеціальність	A6 Спеціальна освіта
Спеціалізація	A6.01 Логопедія
Освітня програма	Логопедія.
Мова навчання	українська

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальна і спеціальна педагогіка» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за галуззю знань А Освіта спеціальністю А6 Спеціальна освіта, за спеціалізацією А6.01 Логопедія; Освітня програма – Логопедія

Розробник:

Поліщук В.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти (протокол № 2 від 09 вересня 2025 року).

Завідувач кафедри

Ганна СЛОЗАНСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	«Логопедія»
2	Спеціальність	А 6 Спеціальна освіта
3	Галузь знань	А Освіта
4	Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
5	Статус дисципліни	Обов'язкова
6	Мова навчання	Українська
7	Курс	1
8	Семестр	2
9	Кількість змістових модулів	2
10	Форма підсумкового контролю	екзамен
11	ІНДЗ	ІНДЗ
11	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	7 кредитів
12	Загальна кількість годин	210
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 138 Заочна форма – 42
14	Лекції (год.)	Денна форма – 48, заочна форма – 16
	Практичні заняття (год.)	Денна форма – 60, заочна форма – 20
15	Лабораторні заняття (год.)	Денна форма 30, заочна форма – 6
16	Самостійна робота студента (год.)	Денна форма – 72, заочна форма – 168

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 % до 60 %

для заочної форми навчання – 20 % до 80 %.

Вивчення дисципліни забезпечує набуття наступних компетентностей:

Інтегральної компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних компетентностей (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальних компетентностей (СК):

СК 1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК 2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної, інклюзивної освіти та логопедії.

СК 3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК 4. Здатність планувати та організовувати корекційно-логопедичну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовленнєвого розвитку, актуального стану та потенційних можливостей дітей, оцінювати її результати.

СК 5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовлення, доцільно обирати методичне й інформаційно комп'ютерне забезпечення.

СК 6. Здатність реалізувати персональні підходи у процесі надання послуг раннього втручання у сфері логопедії.

СК 7. Здатність дотримуватися вимог до організації навчального та корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК 8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК 9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК 10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами, з порушеннями мовлення.

СК 12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК 13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з порушеннями мовленнєвого розвитку, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК 14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з порушеннями мовлення та іншими особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК 15. Здатність чітко та аргументовано висловлювати власні професійні переконання, враховуючи особливості аудиторії та ситуації спілкування, надавати точний, своєчасний та дієвий зворотній зв'язок клієнтам та колегам.

СК 16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК 18. Здатність розуміти, визначати та узгоджувати потенціал педагогічного впливу батьків, шкільного колективу, соціокультурного середовища для реалізації завдань спеціальної та інклюзивної освіти.

Вивчення навчальної дисципліни «Загальна і спеціальна педагогіка» забезпечує досягнення здобувачами таких програмних результатів навчання:

Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти

РН 1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньокорекційного процесу та логопедичного супроводу у різних типах закладів.

РН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН 7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання, виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

РН 14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН 16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РН 19. Аналізувати зміст, методи, особливості організації навчання, моделювати педагогічні явища та процеси, передбачати їх результати, виходячи з потреб, можливостей та труднощів дітей з мовленнєвими порушеннями.

РН 20. Визначати потреби і проблеми дітей з особливими освітніми потребами та вирішення.

Програма навчальної дисципліни

4.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна педагогіка

Тема 1. Педагогіка в системі сучасного людинознавства. Предмет, завдання і функції педагогіки. Основні категорії педагогіки. Роль і місце педагогіки в системі професійної підготовки і професійної діяльності логопеда.

Загальна педагогіка в системі наук про людину. Загальна педагогіка, спеціальна педагогіка, психологія, філософія. Загальна педагогіка і спеціальна педагогіка в професійній діяльності логопеда, вчителя-логопеда, асистента вчителя інклюзивного навчання. Основні категорії педагогіки. Взаємозв'язок загальної педагогіки із спеціальною педагогікою. Роль педагогічної підготовки у цілісній системі професійної підготовки і професійної діяльності фахівців в галузі спеціальної освіти, вчителя логопеда, асистента вчителя інклюзивного навчання. Значення знань з педагогіки в професійній діяльності логопеда. Педагогічні функції в діяльності логопеда. Педагогічні принципи діяльності логопеда. Роль педагогіки у формуванні професійних якостей логопеда: педагогічної спостережливості; уміння аналізувати поведінку і діяльність дитини; педагогічного такту; комунікативної компетентності; професійної етики і емпатії.

Тема 2. Розвиток, формування особистості і соціалізація особистості.

Поняття про розвиток, формування і соціалізацію особистості. Основні напрями розвитку: фізичний розвиток (зріст, моторика, здоров'я); психічний розвиток (мислення, пам'ять, увага, уява); мовленнєвий розвиток (розуміння і продукування мовлення); особистісний розвиток (формування "Я-концепції", самооцінки, емоцій). Закономірності розвитку: нерівномірність (різні функції розвиваються у різному темпі); сензитивні періоди (найсприятливіші вікові відрізки для засвоєння певних функцій); єдність біологічного і соціального факторів. Фактори розвитку і соціалізації особистості: біологічні фактори — спадковість, анатомо-фізіологічні особливості, стан здоров'я, рівень розвитку мовленнєвого апарату; соціальні фактори (сім'я, школа, група однолітків, соціальне оточення); психологічні фактори (мотивація, інтереси, самооцінка, емоційна сфера); педагогічні фактори (методи навчання, виховання, характер взаємодії "логопед – дитина"). Розвиток і формування особистості у логопедичному процесі. Єдність мовленнєвого і психічного розвитку; формування позитивного "Я-образу". Роль логопеда у процесі соціалізації дитини (посередник між дитиною і соціумом; організатор соціально значущої діяльності; психологічний підтримувач; співпраця з батьками та педагогами. Професійна компетентність логопеда у сфері розвитку особистості: розумінням механізмів мовленнєвого і психічного розвитку; навичками педагогічного спостереження і діагностики; умінням створювати індивідуальні умови для розвитку кожної дитини.

Тема 3. Знання про особливості, закономірності і принципи виховання. Особливості виховання дітей з мовленнєвими порушеннями.

Виховання як суспільне явище і цілеспрямована система формування особистості. Загальна мета і завдання виховання. Особливості виховання дітей з мовленнєвими порушеннями: нерівномірність розвитку психічних функцій; занижена самооцінка та комунікативна пасивність; необхідність поєднання навчання, виховання і корекції; провідна роль емоційного фактора. Основні закономірності: єдність виховання, навчання і розвитку; залежність виховання від соціального середовища; виховання у діяльності; єдність свідомості й поведінки; індивідуальний характер виховання; безперервність і тривалість виховного процесу. Принципи виховання у діяльності логопеда: принцип гуманізму;

індивідуального підходу; діяльнісного підходу; принцип природовідповідності; принцип систематичності та послідовності; єдності вимог і поваги до особистості; співпраці з сім'єю; Принцип соціалізації через спілкування

Зміст і завдання виховання у логопедичній діяльності. Основні напрями виховання у роботі логопеда: моральне виховання; естетичне виховання; інтелектуальне виховання; трудове виховання; емоційно-вольове виховання; комунікативне виховання. Комунікативні завдання педагогічної взаємодії в професійній діяльності логопеда, практичного психолога (спеціального), асистента вчителя інклюзивного навчання. Поняття про зміст виховання. Характеристика особливостей виховної роботи у професійній діяльності фахівців в галузі спеціальної освіти, вчителя логопеда, асистента вчителя інклюзивного навчання.

Тема 4. Методи, прийоми і засоби виховання. Особливості використання методів виховання у діяльності логопеда.

Методи, прийоми і засоби виховання. Вибір методів виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика основних груп методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності. Методи стимулювання і корекції поведінки. Поняття системи методів виховання. Форми виховання. Технології виховного впливу. Особливості вибору методів виховання у професійній діяльності логопеда, асистента вчителя, вчителя спеціальної освіти. Організаційні форми виховної роботи. Специфіка використання методів виховання у діяльності логопеда. Формувати професійно-педагогічне мислення щодо вибору ефективних виховних впливів у роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями.

Особливості використання методів виховання у діяльності логопеда у процесі надання логопедичної та психологопедагогічної допомоги особам з особливими освітніми потребами та з нормотиповим розвитком у центрах раннього розвитку, закладах освіти, інклюзивноресурсних та реабілітаційних центрах тощо.

Тема 5. Організаційні форми виховної роботи.

Поняття та значення організаційних форм виховної роботи у професійній діяльності логопеда. Класифікація організаційних форм виховної роботи: індивідуальні, групові, колективні та масові форми виховної роботи. Індивідуальні форми (індивідуальні логопедичні заняття з елементами виховання самостійності, відповідальності, старанності; індивідуальні бесіди з дитиною); індивідуальні творчі завдання; робота з батьками для узгодження виховних підходів. Групові форми: групові логопедичні заняття з ігровими елементами; мовленнєві ігри ("Телефон", "Знайди помилку", "Скажи правильно"); спільне виконання завдань у парах ("опиши разом", "перекажи діалог"); тренінги спілкування, рольові ігри. Колективні форми (тематичні виховні години ("Слово лікує", доброта в нашому житті"); мовленнєві свята ("День рідної мови", "Свято чистої вимови"); спільні творчі проєкти ("Книга гарних слів", "Мій логопедичний щоденник"); участь у колективних виставках, театралізаціях, конкурсах мовлення. Масові форми: відкриті заняття для батьків; логопедичні тижні, конкурси читців, акції ("Говоримо правильно!"); свята і фестивалі мовлення; виступи на батьківських зборах, семінарах для педагогів. Специфіка виховних форм у логопедичній діяльності: корекційна спрямованість; опора на діяльність; емоційно позитивне підкріплення. Співпраця з батьками і педагогами.

Інноваційні форми виховної роботи логопеда: інтерактивні та проєктні методи виховання: Інтерактивні логопедичні ігри (на мультимедійній дошці, з використанням онлайн-ресурсів). Казкотерапія; арт-терапія; логопедичний театр. Проєктна діяльність ("Моє улюблене слово", "Як слова допомагають дружити"); тренінги для батьків.

Організаційно-педагогічні умови ефективної виховної роботи логопеда: цілісність педагогічного процесу (поєднання виховання, навчання і корекції); особистісно орієнтований підхід (урахування індивідуальних потреб і темпу розвитку дитини; позитивна мотивація (створення ситуацій успіху); єдність вимог і (формування усвідомлення власного прогресу).

Роль логопеда як організатора виховної діяльності Функції логопеда: педагогічна; організаторська; консультативна; творча.

Тема 6. Виховання особистості в колективі. Використання потенціалу колективу у роботі логопеда.

Поняття про колектив. Види колективів. Вплив колективу на формування особистості. Етапи розвитку колективу. Роль колективу у вихованні та корекції поведінки вихованців. Виховний потенціал колективу: створення ситуацій співпраці, взаємодопомоги, відповідальності за спільну справу. Використання потенціалу колективу у діяльності логопеда як ресурсу формування мовленнєвих і соціальних умінь. Групові та колективні форми роботи (мовленнєві ігри, рольові ситуації, спільні творчі завдання). Використання логопедом потенціалу дитячого колективу; методи колективного обговорення, взаємного оцінювання, роботи в парах і малих групах. Колектив як середовище навчання і активний чинник корекційного впливу. Роль колективу у вихованні й освіті дітей з ООП; соціальний простір розвитку; дієвий педагогічний засіб. Використання потенціалу колективу у роботі логопеда : можливість поєднати мовленнєву, соціальну та емоційну корекцію у цілісному освітньому процесі, що забезпечує гармонійний розвиток особистості дитини.

Тема 7. Взаємодія соціальних інститутів у вирішенні завдань виховання, освіти і навчання дітей з ООП.

Соціальні інститути як система взаємодії у вихованні й освіті дітей з ООП. Основні соціальні інститути, що впливають на розвиток дітей з ООП: сім'я; освітні заклади (дошкільні, шкільні, спеціальні, інклюзивні центри); система охорони здоров'я (здійснює діагностику, лікування, медичну та психолого-педагогічну реабілітацію; співпраця логопеда з лікарями (неврологом, психіатром, отоларингологом, педіатром; органи соціального захисту (надають соціальні послуги сім'ям, де виховуються діти з ООП; забезпечують соціальну адаптацію, реабілітаційні програми, матеріальну підтримку); громадські та волонтерські організації (реалізують проєкти підтримки дітей з інвалідністю, їхніх сімей; сприяють формуванню позитивного ставлення суспільства) засоби масової інформації, цифрові спільноти (формують соціальну думку про інклюзію, толерантність, різноманіття; поширюють інформацію про права дітей з ООП. Форми взаємодії соціальних інститутів у підтримці дітей з ООП: міжвідомча співпраця (освіта – охорона здоров'я – соціальний захист); командний підхід: участь логопеда у складі команди психолого-педагогічного супроводу; Партнерство з батьками (спільне планування, консультування, залучення до занять); соціальні партнерства з громадськими організаціями (тренінги, інформаційні кампанії, інклюзивні фестивалі). Ресурсні центри підтримки інклюзивної освіти.

Роль і функції логопеда у взаємодії соціальних інститутів: діагностична функція (виявлення особливостей мовленнєвого розвитку; участь у комплексному обстеженні дитини; корекційно-розвиткова функція (проведення індивідуальних і групових занять; розробка індивідуальних логопедичних програм); консультативна функція (надання рекомендацій батькам, педагогам, соціальним працівникам); координувальна функція організація взаємодії між закладами, службами, фахівцями; участь у педагогічних консилиумах, ІРЦ, мультидисциплінарних командах); просвітницька функція (участь у заходах для підвищення мовленнєвої культури, інклюзивної компетентності педагогів; популяризація знань про логопедичну допомогу. Використання потенціалу соціальних інститутів у діяльності логопеда

Тема 8. Поняття про дидактику. Основні категорії дидактики. Завдання дидактики у контексті освіти і навчання дітей з ООП.

Поняття про дидактику. Основні категорії дидактики Завдання дидактики у контексті спеціальної педагогіки: адаптація навчального змісту до індивідуальних можливостей дитини; забезпечення доступності й посильності навчального матеріалу; формування позитивної мотивації до навчання; використання активних методів, що стимулюють пізнавальну діяльність; розвиток компенсаторних механізмів і мовленнєвої діяльності; поєднання навчання з корекційно-розвивальними завданнями.

Знання з дидактики у корекційно-розвитковій роботі з дітьми з ООП.

Знання з дидактики допомагають: планувати навчально-корекційний процес, визначаючи мету, завдання, очікувані результати; вибирати адекватні методи навчання, що відповідають типу мовленнєвого порушення (наприклад, поетапне навчання звуковимовленню, застосування наочності, ігрових прийомів, мнемотехнік); будувати логіку заняття з урахуванням дидактичних принципів (свідомості, наочності, систематичності, доступності, активності, індивідуалізації); організовувати зворотний зв'язок, контролюючи рівень засвоєння матеріалу та мовленнєвий прогрес; інтегрувати корекційно-розвивальні та навчальні завдання, наприклад, формуючи фонематичне сприймання через розвиток уваги, пам'яті, мислення.

Дидактика у діяльності логопеда. Дидактика як методологічна основа логопедичної роботи. Реалізація провідних дидактичних положень у роботі логопед а: у навчанні правильній звуковимові, формуванні лексико-граматичних і комунікативних умінь; у доборі засобів навчання (наочність, мультимедійні ресурси, логопедичні ігри, картки, інтерактивні вправи); у плануванні занять (чітке визначення мети, структури, послідовності завдань); у створенні розвивального освітнього середовища, сприятливого для формування мовленнєвої активності.

Дидактичні принципи у діяльності логопеда: принцип свідомості й активності; принцип наочності; принцип доступності та послідовності; принцип систематичності; принцип індивідуального підходу.

Тема 9. Традиційні і альтернативні форми організації навчання.

Традиційні та альтернативні форми організації навчання. у загальноосвітніх та спеціальних навчальних закладах, позашкільних навчальних закладах, реабілітаційних та інклюзивно-ресурсних центрах, соціальнопсихологічних службах, закладах оздоровлення та відпочинку та інших закладах системи Міністерства освіти і науки України та Міністерства соціальної політики України, які надають освітні, психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові та реабілітаційні послуги дітям з ООП. Планування роботи логопеда. Види планів логопеда: Перспективний (річний, семестровий) (визначає основні напрями роботи, тематику занять. Календарно-тематичний план(конкретизує зміст занять по тижнях або місяцях). Індивідуальний план роботи з дитиною (враховує специфіку її мовленнєвих порушень).

Тема 10. Форми організації навчання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах.

Поняття про форми організації навчання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах. Поняття про форми організації навчання. Традиційна і альтернативна форми організації навчання у загальноосвітніх та спеціальних навчальних закладах, позашкільних навчальних закладах, реабілітаційних та інклюзивно-ресурсних центрах, соціальнопсихологічних службах, закладах оздоровлення та відпочинку та інших закладах системи Міністерства освіти і науки України та Міністерства соціальної політики України, які надають освітні, психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові та реабілітаційні послуги дітям з ООП. Форми організації навчального процесу у загальноосвітніх спеціальних та позашкільних навчальних закладах. Форми організації навчання у професійній діяльності асистента вчителя-логопеда, асистента вчителя, вчителя-логопеда, вчителя спеціальної освіти.

Тема 11. Урок як провідна форма організації навчання. Поняття уроку в логопедичній практиці

Переваги і недоліки класно-урочної системи навчання. Типи уроків. Структура уроку. Планування і організація уроку. Конспект уроку. Особливості організації і проведення уроків у закладах інклюзивної освіти. Завдання уроку логопеда: усунення порушень звуковимови, темпу, ритму та інтонаційної виразності мовлення; розвиток фонематичного

слуху та сприймання; формування граматично правильного мовлення; збагачення активного та пасивного словника; виховання мовленнєвого спілкування; розвиток дрібної моторики, уваги, пам'яті, мислення, уяви.

Типи уроків у логопедичній практиці. За основною метою: урок формування нових умінь і навичок (введення нового матеріалу, наприклад, постановка звука); урок закріплення і автоматизації (відпрацювання правильної вимови у словах, фразах, текстах); Урок узагальнення і систематизації знань (перенесення навичок у зв'язне мовлення); Контрольний урок (перевірка сформованості мовленнєвих умінь). 2. За формою організації: індивідуальні заняття — з дітьми, які мають специфічні мовленнєві порушення, потребують індивідуального підходу; підгрупові заняття (3–5 дітей із подібними мовленнєвими порушеннями); групові (фронтальні) — з усім колективом логопедичної групи (зазвичай на етапі автоматизації чи узагальнення). 3. За змістом логопедичного впливу: уроки з постановки звуків; уроки з автоматизації звуків у мовленні; уроки з диференціації звуків; уроки з розвитку лексико-граматичних категорій; уроки з формування зв'язного мовлення. Структура уроку логопеда. Вимоги до уроку логопеда. Планування роботи логопеда. Види планів логопеда: перспективний (річний, семестровий) (конкретизує зміст занять по тижнях або місяцях; індивідуальний план роботи з дитиною (враховує специфіку її мовленнєвих порушень). Організація уроку логопедом. Умови ефективної організації уроку: попередній добір дидактичного та наочного матеріалу; продумування послідовності етапів і переходів між ними; застосування інноваційних методів (логопедичні ігри, інтерактивні технології, мультимедіа); створення емоційно позитивного клімату; поєднання корекційних і розвивальних завдань; тісна співпраця з вихователями, батьками, психологом.

Тема 12. Методи навчання та їх класифікація. Методи навчання у роботі з дітьми з ООП. Методи навчання у діяльності логопеда.

Поняття про методи навчання та їх адаптація у роботі з дітьми з ООП. Способи здійснення адаптації методів навчання у роботі з дітьми з ООП: урахування рівня інтелектуального розвитку, особливостей сенсорної та моторної сфер, стану мовлення, уваги, пам'яті, емоційно-вольової сфери. Основні принципи адаптації методів: індивідуалізація та диференціація; корекційна спрямованість; опора на збережені функції; позитивна мотивація та підтримка успіху; ігровий і наочно-практичний характер навчання.

Методи навчання у логопедичній діяльності. Словесні методи: пояснення та інструктаж (чіткі, короткі, емоційно забарвлені). Бесіда-спонукання — активізує мислення й мовлення дитини. Читання вголос та повторення слів, речень (формують артикуляційно-фонематичні навички). Наочні методи: демонстрація артикуляційних зразків, карток, дзеркала, предметів, сюжетних картинок; моделювання звукової будови слова за допомогою фішок, схем, кольорових позначень; використання мультимедійних матеріалів (логопедичних презентацій, відео). Практичні методи: вправи та тренування: артикуляційні, дихальні, голосові, мовленнєві; ігрові методи (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі ігри). Метод моделювання ситуацій спілкування (імітація діалогу, сценки, рольова гра).

Функція методів навчання у роботі логопеда: освітня (забезпечують засвоєння знань, формування мовленнєвих, пізнавальних і комунікативних умінь) корекційна (сприяють розвитку психічних процесів, мовлення, моторики, уваги, пам'яті, мислення).

Класифікація методів навчання. За джерелом передачі знань: словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, читання, робота з текстом); наочні методи (демонстрація, ілюстрація, спостереження); практичні методи (вправи, ігрові та тренувальні ситуації, лабораторно-практичні завдання). За логікою пізнання: пояснювально-ілюстративні (інформаційно-рецептивні); репродуктивні (відтворювальні); проблемно-пошукові; дослідницькі; контролю й самоконтролю (тестування, спостереження, оцінювання). Методи стимулювання навчальної діяльності: схвалення, заохочення, створення ситуації успіху; використання сюрпризних моментів, казкових персонажів; інтерактивні методи: робота в парах, командні ігри, логопедичний театр. Методи контролю і самоконтролю:

спостереження логопеда за правильністю вимови; самоконтроль із використанням дзеркала, аудіо- та відеозаписів; ігрові тести.

Інноваційні методи навчання у логопедичній практиці. Інтерактивні методи навчання (логопедичні тренажери, онлайн-платформи). Технології сенсорної інтеграції. Методика мультимодального навчання (поєднання візуальних, слухових, тактильних стимулів). Технології арт-терапії, музикотерапії, казкотерапії.

Метод нейропсихологічних вправ для розвитку міжпівкульної взаємодії

Тема 13. Основні елементи педагогічного дослідження, його змістовий алгоритм.

Роль і місце педагогічного дослідження у професійній діяльності логопеда, асистента вчителя інклюзивного навчання. Суть педагогічного дослідження. Алгоритм розробки програми педагогічного дослідження. Визначення : мети, об'єкту, предмету, завдань дослідження. Методи дослідження та їх класифікація.

Модуль 2.

Основи спеціальної педагогіки

Тема 14. Спеціальна педагогіка (СП) як наука: об'єкт, предмет, завдання.

Спеціальна педагогіка як наука. Об'єкт і предмет спеціальної педагогіки. Завдання і методи спеціальної педагогіки.

Поняттєво-категоріальний апарат спеціальної педагогіки. Галузі спеціальної педагогіки.

Тема 15. Характеристика основних груп дітей з ООП.

Сутність поняття «діти з особливими освітніми потребами».

Основні категорії дітей та підлітків з особливими освітніми потребами (ООП), Діяльність інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ). Поняття про рівні підтримки дітей з ООП. Рівні підтримки дітей з ООП.

Тема 16. Діяльність інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ). Поняття про рівні підтримки дітей з ООП. Характеристика рівнів підтримки дітей з ООП.

Тема 17. Форми організації спеціального виховання та навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями слуху та особливості корекційно-реабілітаційної роботи з ними.

Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями зору та особливості корекційно-реабілітаційної роботи з ними.

Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями опорно-рухового апарату та особливості корекційно-реабілітаційної роботи з ними.

Психолого-педагогічна характеристика дітей з особливостями психічного розвитку та особливості корекційно-реабілітаційної роботи з ними

Психолого-педагогічна характеристика дітей з розладами спектру аутизму та особливості корекційно-реабілітаційної роботи з ними.

Тема 18. Характеристика системи освітніх та корекційно-розвивальних послуг для дітей з особливостями психофізичного розвитку.

Освітні та корекційно-розвиткові послуги в закладах, підпорядкованих Міністерству соціальної політики України. Освітні послуги в закладах, підпорядкованих Міністерству охорони здоров'я України.. Правова основа спеціальної освіти. Функції спеціальної освіти. Вертикально-горизонтальна структура спеціальної освіти в Україні. Характеристика вертикальної структури спеціальної освіти.

Характеристика горизонтальної структури спеціальної освіти в Україні. Реалізація права дітей з ООП дошкільного віку на підготовку до отримання наступного рівня освіти. Організаційні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти, закладів дошкільної освіти (ясел-садків) компенсуючого типу, будинків дитини, закладів дошкільної освіти (дитячих будинків) інтернатного типу

Тема 19. Організаційні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти

Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (Постанова КПУ від 10 квітня 2019 р. № 530).

Утворення інклюзивної групи в закладі дошкільної освіти.

Складання індивідуальної програми розвитку дитини з ООП відповідно до висновку ІРЦ. Робота команди психолого-педагогічного супроводу з розробки і реалізації індивідуальної програми розвитку.

Розробка для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку індивідуального освітнього плану.

Особливості здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами за окремими програмами і методиками, розробленими на основі Базового компонента дошкільної освіти МОН за погодженням з МОЗ.

Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП відповідно до індивідуальної програми розвитку та висновку ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Умови утворення інклюзивної групи. Посада асистента вихователя інклюзивної групи закладу дошкільної освіти. Асистент дитини з особливими освітніми потребами.

Тема 20. Інклюзивне навчання дітей з ООП у закладах загальної середньої освіти.

Організаційні засади інклюзивного навчання учнів з ООП у закладах загальної середньої освіти. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти (Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957).

Організаційні засади забезпечення рівнів підтримки дітей з ООП у закладах загальної середньої освіти. Забезпечення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП у ЗЗСО. Розробка, погодження і реалізація освітньої програми розвитку дитини з ООП. Адаптація та модифікація освітніх програм. Індивідуальний освітній план дитини. Здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в ЗЗСО. Діяльність логопеда у ЗЗСО: зміст професійної діяльності; планування і організація роботи логопеда; зміст і форми роботи логопеда у ЗЗСО.

Тема 21. Організація інклюзивного навчання у закладах вищої освіти.

Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в ЗВО.

Постанова КМ України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти» № 765 від 21.07.2021.

Організація освітнього процесу здобувачів освіти з ООП в ЗВО: створення інклюзивного освітнього середовища; застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі; приведення території закладу вищої освіти, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил; забезпечення здобувачів освіти з ООП необхідними спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку згідно з типовим переліком, затвердженим МОН; забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями; забезпечення в разі необхідності розумного пристосування; застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з ООП методів і способів спілкування; забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат та інші).

Створення у закладі вищої освіти інклюзивного освітнього середовища. Утворення за потреби інклюзивної групи.

Суть і організація спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з ООП у ЗВО: *навчально-організаційного, психолого-педагогічного, соціального.*

Створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу осіб з ООП (обладнання ресурсних кімнат; приміщень для надання консультацій психологом,

відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; зали для занять з лікувальної фізкультури).

Супровід здобувача освіти з ООП можуть здійснювати батьки або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

Тема 22. Організаційні засади діяльності спеціальних шкіл.

Основні завдання спеціальної школи. Профіль, структура та строки навчання в спеціальних школах.

Гранична наповнюваність дошкільних груп (за наявності дошкільного підрозділу).

Гранична наповнюваність дошкільних груп (за наявності дошкільного підрозділу) визначається відповідно до Закону України **“Про дошкільну освіту”** та нормативів, встановлених наказом МОН від 20 лютого 2002 р. **№ 128** “Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах”, але не більше шести вихованців. Гранична наповнюваність класів.

Для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) в спеціальній школі можуть створюватися міжкласні групи. Діяльність логопеда спеціальній школі.: зміст професійної діяльності; планування і організація роботи логопеда; зміст і форми роботи логопеда у закладах спеціальної освіти.

Тема 23. Особливості діяльності навчально-реабілітаційних Центрів як закладів загальної середньої освіти для осіб з ООП.

Особливості діяльності навчально-реабілітаційних Центрів.

Положення про навчально-реабілітаційний центр.

Основні завдання діяльності навчально-реабілітаційних центрів як закладів загальної середньої освіти для осіб з ООП, зокрема зумовленими складними порушеннями розвитку.

Профіль, структура та строки навчання у НРЦ.

Зарахування до НРЦ та організація його діяльності.

Надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та реабілітаційних послуг (допомоги) в НРЦ. Структурні підрозділи НРЦ. Діяльність логопеда у навчально-реабілітаційному центрі. Зміст професійної діяльності; планування і організація роботи логопеда; зміст і форми роботи логопеда у НРЦ.

Тема 24. Просвітницько-педагогічна робота з батьками, які виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Напрями, форми і методи просвітницько-педагогічної роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку. Супровід батьків, які виховують дитину з ООП.

Системний підхід до супроводу батьків, які виховують дітей з особливостями психофізичного розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Модуль 1.											
	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог	у тому числі					усьог	у тому числі				
1	2	л	п	с	лаб.	с р.	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Педагогіка в системі сучасного людинознавства. Предмет, завдання і функції педагогіки. Основні категорії педагогіки. Роль і місце педагогіки у системі професійної підготовки логопедів та їх професійній діяльності.	8	2	2	0	0	4	8	1	1	0		6
Тема 2. Розвиток, формування і соціалізація особистості. Основні напрями розвитку. фактори розвитку. Знання про розвиток, формування і соціалізацію особистості у професійній діяльності логопеда..	8	2	2		0	4	8	1				7
Тема 3. Виховання як процес. Особливості, закономірності і принципи виховання. Знання про закономірності і принципи виховання у професійній діяльності логопеда.	8	2	2	0	0	4	8		1	0		7
Тема 4. Методи і прийоми і засоби виховання. Основні групи методів виховання.	8	4	2	0	2	0	8	1	2	0		5
Тема 5. Організаційні форми виховної роботи. Традиційна і альтернативна форми виховної роботи у загальноосвітніх та спеціальних навчальних закладах, позашкільних навчальних закладах, реабілітаційних та інклюзивно-ресурсних центрах, соціальнопсихологічних службах, закладах оздоровлення та відпочинку та інших закладах системи Міністерства освіти і науки України та Міністерства соціальної політики України, які надають освітні, психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові та реабілітаційні послуги дітям з ООП. Масові групові та індивідуальні форми виховної роботи у професійній діяльності логопеда.	8	2	2		2	4	8	1				7
Тема 6. Виховання особистості в колективі. . Педагогічна технологія організації колективної життєдіяльності дітей	8	2	2		0	4	8	1				7

Етапи розвитку колективу.. Колектив як середовище навчання і активний чинник корекційного впливу. Роль колективу у вихованні й освіті дітей з ООП												
Тема 7. Взаємодія соціальних інститутів у вирішенні завдань виховання і соціалізації дітей і молоді. Соціальні інститути як система взаємодії у вихованні й освіті дітей з ООП. Основні соціальні інститути, що впливають на розвиток дітей з ООП: сім'я; освітні заклади (дошкільні, шкільні, спеціальні, інклюзивні центри); система охорони здоров'я; органи соціального захисту; забезпечують соціальну адаптацію, реабілітаційні програми, матеріальну підтримку); громадські та волонтерські організації; засоби масової інформації, цифрові спільноти. Форми взаємодії соціальних інститутів у підтримці дітей з ООП:	8	2	2	0	0	4	8	1	2	0		7
Тема 8. Поняття про дидактику. Поняття про дидактику. Основні категорії дидактики. Зміст освіти Закономірності і принципи навчання. Знання дидактики у професійній діяльності логопеда.	8	2	2		0	4	8	0				8
Тема 9. Поняття про традиційні і альтернативні форми організації навчання Традиційні та альтернативні форми організації навчання. у загальноосвітніх та спеціальних навчальних закладах, позашкільних навчальних закладах, реабілітаційних та інклюзивно-ресурсних центрах, соціальнопсихологічних службах, закладах оздоровлення та відпочинку та інших закладах системи Міністерства освіти і науки України та Міністерства соціальної політики України, які надають освітні, психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові та реабілітаційні послуги дітям з ООП.	8	2	2		0	4	8	0				8

Тема 10. Форми організації навчання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах. Форми організації навчання. у загальноосвітніх та спеціальних навчальних закладах, позашкільних навчальних закладах, реабілітаційних та інклюзивно-ресурсних центрах, соціальнопсихологічних службах, закладах оздоровлення та відпочинку, які надають освітні, психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові та реабілітаційні послуги дітям з ООП. Форми організації навчанняу професійній діяльності логопеда	8	2	2		2	2	8	1				8
Тема 11. Урок як провідна форма організації навчання. Завдання уроку логопеда: Типи уроків у логопедичній практиці. Структура уроку логопеда. Вимоги до уроку логопеда. Планування роботи логопеда. Види планів логопеда: Організація уроку логопедом. Умови ефективної організації уроку логопедом.	8	2	2			4	8	0				8
Тема 12. Методи навчання. Поняття методи навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика основних груп методів навчання: Поняття про методи навчання та їх адаптація у роботі з дітьми з ООП. Способи здійснення адаптації методів навчання у роботі з дітьми з ООП: урахування рівня інтелектуального розвитку, особливостей сенсорної та моторної сфер, стану мовлення, уваги, пам'яті, емоційно-вольової сфери. Основні принципи адаптації методів: індивідуалізація та диференціація; корекційна спрямованість; опора на збережені функції; позитивна мотивація та підтримка успіху; ігровий і наочно-практичний характер навчання.	8	2	2		2	2	8	0				8

Методи навчання у логопедичній діяльності												
Тема 13. Основні елементи педагогічного дослідження, його змістовий алгоритм. та їх класифікація. Роль і місце педагогічного дослідження у професійній діяльності логопеда, асистента вчителя інклюзивного навчання. Суть педагогічного дослідження. Алгоритм розробки програми педагогічного дослідження. Визначення : мети, об'єкту, предмету, завдань дослідження. Методи дослідження та їх класифікація.	8	2	2		2	2	8					
Модуль 2.												
Тема 14. Спеціальна педагогіка (СП) як наука: об'єкт, предмет, завдання.	10	2	2		0	6	10	1	0	0		9
Тема 15. Характеристика основних груп дітей з ООП. Сутність поняття «діти з особливими освітніми потребами». Основні категорії дітей та підлітків з особливими освітніми потребами (ООП).	10	2	4		0	4	10	1	2	0		6
Тема 16. Діяльність інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ). Поняття про рівні підтримки дітей з ООП. Характеристика рівнів підтримки дітей з ООП.	12	2	4		4	2	12	1	2		1	9
Тема 17. Форми організації спеціального виховання та навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку. (з порушеннями слуху; з порушеннями зору; з порушеннями опорно-рухового апарату; з особливостями психічного розвитку з розладами спектру аутизму.	8	2	4			2	8	1	2		1	5
Тема 18. Система спеціальної освіти в Україні. Освітні та корекційно-розвиткові послуги в закладах, підпорядкованих Міністерству	8	2	4		0	2	8	1		0		6

соціальної політики України. Освітні послуги в закладах, підпорядкованих Міністерству охорони здоров'я України..												
Тема 19. Організаційні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (ЗДО).	12	2	2		2	6	8	1	2	0	1	3
Тема 20. Інклюзивне навчання дітей з ООП у ЗЗСО. Адаптація та модифікація освітніх програм. Інд. освітній план дитини.	12	2	4		4	2	12	1		2	1	8
Тема 21. Організація інклюзивного навчання у ЗВО. Створення інклюзивного освітнього середовища. Забезпечення спеціального супроводу.	9	2	2		2	3	9	1	2	0	1	4
Тема 22. Організаційні засади діяльності спеціальних шкіл. Основні завдання, профіль, структура та строки навчання. Гранична наповнюваність дошкільних груп, класів.	9	2	4		2	1	9	1	2	0	1	4
Тема 23. Особливості діяльності навчально-реабілітаційних Центрів. Основні завдання та організація діяльності НРЦ. Профіль, структура та строки навчання у НРЦ. Надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та реабілітаційних послуг (допомоги) в НРЦ.	10	2	4		2	2	10	1	2	0		5
Тема 24. Просвітницько-педагогічна робота з батьками, які виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Напрями, форми і методи просвітницько-педагогічної роботи з батьками які виховують дитину з ООП.	6	2			4	4	6					6
Усього годин 2 модуль	210	48	60	0	30	72	210	16	20		6	168

4.3. Теми лекцій (Модуль 1)

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
		Модуль1.		
1	Тема 1	Тема 1. Педагогіка в системі сучасного людинознавства. Предмет, завдання і функції педагогіки. Основні категорії педагогіки місце і роль педагогіки у системі професійної підготовки і професійної діяльності логопеда.	2	1
2	Тема 2	Тема 2. Розвиток, формування і соціалізація особистості. Знання про розвиток, формування і соціалізацію особистості в професійній діяльності логопеда.	2	1
	Тема 3	Тема 3. Виховання як процес. Особливості процесу виховання. Закономірності, принципи виховання. Знання про особливості процесу виховання, закономірності, принципи виховання в професійній діяльності логопеда.	2	
4	Тема 4	Тема 4. Методи, прийоми і засоби виховання. Знання про методи, прийоми і засоби виховання в професійній діяльності логопеда.	2	1
5	Тема 5	Тема 5. Організаційні форми виховної роботи у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах.	2	1
6	Тема 6	Тема 6. Виховання особистості в колективі. Колектив як середовище навчання і активний чинник корекційного впливу. Роль колективу у вихованні й освіті дітей з ООП	2	1
7	Тема 7	Тема 7 Взаємодія соціальних інститутів у вихованні дітей. Використання потенціалу соціальних інститутів у вихованні та у освітньо-корекційній і розв'язувальній роботі з дітьми з ООП	2	1
8	Тема 8	Тема 8. Дидактика. Категорії дидактики. Закономірності, принципи навчання. Зміст освіти. Знання дидактики у професійній діяльності логопеда	2	
9	Тема 9	Тема 9. Традиційні і альтернативні форми організації навчання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних освітніх закладах.	2	
	Тема 10	Тема10. Форми організації навчання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних освітніх закладах. Форми організації навчання у логопедичній практиці.	2	1
	Тема 11	Тема 11. Урок як провідна форма організації навчання. Особливості проведення уроків у логопедичній практиці.	2	
5	Тема 12	Тема 12. Методи навчання та їх класифікація. Форми організації навчання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах. Методи навчання у практиці професійної діяльності логопеда	2	
6	Тема 13	Тема 13. Основні елементи педагогічного дослідження. Програма дослідження. Методи	2	1

	дослідження. Алгоритм виконання ІНДЗ		
Всього годин			

4.3. Теми лекцій (Модуль 2)

№ з/п	Модуль 2. № теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
14	Тема 14	Тема 14. Спеціальна педагогіка (СП) як наука: об'єкт, предмет, завдання. Основні категорії СП.	2	1
15	Тема 13	Тема 15. Характеристика основних груп дітей з ООП. Рівні підтримки дітей з ООП; їх характеристика.	2	1
16	Тема 14	Тема 16. Діяльність ІРЦ. Положення про діяльність ІРЦ. Зміст, структура, види роботи.	2	1
17	Тема 15	Тема 17. Форми організації спеціального виховання та навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку. Особливості організації спеціального виховання та навчання дітей з порушеннями слуху, з порушеннями зору, з порушеннями опорно-рухового апарату з особливостями психічного розвитку, з розладами спектру аутизму.	2	1
18	Тема 20	Тема 18. Система освіти та корекційно-розвивальних послуг для дітей з особливостями психофізіологічного розвитку в Україні.	2	1
19	Тема 21	Тема 19. Організаційні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (ЗДО). Формування інклюзивної групи в ЗДО. Робота команди психолого-педагогічного супроводу з розробки і реалізації індивідуальної програми розвитку. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП. Асистент вихователя інклюзивної групи ЗДО. Асистент дитини з ООП в ЗДО.	2	1
20	Тема 22	Тема 20. Інклюзивне навчання дітей з ООП у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО). Організаційні засади інклюзивного навчання учнів з ООП у ЗЗСО. Організаційні засади забезпечення рівнів підтримки дітей з ООП. Забезпечення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП. Розробка, погодження і реалізація освітньої програми розвитку дитини з ООП. Адаптація та модифікація освітніх програм. Індивідуальний освітній план дитини. Психолого-педагогічний супровід дитини з ООП в ЗЗСО.	2	1
21	Тема 23	Тема 21 Організація інклюзивного навчання у закладах вищої освіти. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з ООП у ЗВО. Суть і організація спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з ООП у ЗВО. Супровід здобувача освіти з ООП.	2	1
22	Тема 24	Тема 22. Організаційні засади діяльності спеціальних шкіл.	2	1

		Основні завдання СП. Профіль, структура та строки навчання в СП. Гранична наповнюваність дошкільних груп, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) в спеціальній школі. Створення міжкласних груп.		
23	Тема 25	Тема 23. Особливості діяльності навчально-реабілітаційних Центрів (НРЦ). Положення про НРЦ. Основні завдання діяльності НРЦ. Профіль, структура та строки навчання у НРЦ. Зарахування учнів до НРЦ та організація його діяльності. Надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та реабілітаційних послуг (допомоги) в НРЦ. Структурні підрозділи НРЦ.	2	1
24	Тема 24	Тема 24 Просвітницько-педагогічна робота з батьками, які виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Напрями, форми і методи просвітницько-педагогічної роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку. Супровід батьків, які виховують дитину з ООП. Системний підхід до супроводу батьків, які виховують дітей з особливостями психофізичного розвитку.	2	
Всього годин			48	16

5. Теми практичних занять (Модуль 1)

№ з/п	№ теми	Назва теми практичного заняття	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	Тема 1	Тема 1. Педагогіка в системі сучасного людинознавства. Предмет, завдання і функції педагогіки. Основні категорії педагогіки	2	1
2	Тема 2	Тема 2. Розвиток і формування особистості	2	1
3	Тема 3	Тема 3. Виховання як процес. Особливості процесу виховання. Закономірності, принципи виховання.	2	1
4	Тема 4	Тема 4. Методи і прийоми виховання. Класифікація методів виховання.	2	2
5	Тема 5.	Тема 5. Організаційні форми виховної роботи у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах.	2	1
6	Тема 6.	Тема 6. Виховання особистості в колективі	2	1
7	Тема 7.	Тема 7. Взаємодія соціальних інститутів у вихованні дітей.	2	2
8	Тема 8	Тема 8. Поняття про дидактику. Закономірності, принципи навчання.	2	
9	Тема 9.	Тема 9. Традиційні і альтернативні форми організації навчання.	2	
10	Тема 10.	Тема 10. Форми організації навчання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах.	2	
11	Тема 11.	Тема 11. Урок як провідна форма організації навчання. Особливості планування і проведення	2	

		уроків у логопедичній практиці		
12	Тема 12.	Тема 12. Методи навчання та їх класифікація. особливості підбору і адаптації методів навчання у логопедичній практиці.	2	
	13	Тема 13. Основні елементи педагогічного дослідження, його змістовий алгоритм. Особливості роботи асистента вчителя-логопеда, асистента вчителя, вчителя-логопеда, вчителя спеціальної освіти в процесі здійснення наукового дослідження		
	Усього	За перший модуль	26	8

5. Теми практичних занять (Модуль 2)

№ з/п	№ теми	Назва теми практичного заняття	кількість годин	
			д.ф.н.	з.ф.н.
14	Тема 14	Тема 14. Спеціальна педагогіка (СП) як наука: об'єкт, предмет, завдання. Основні категорії СП.	2	0
15	Тема 15.	Тема 15. Характеристика основних груп дітей з ООП Рівні підтримки дітей з ООП.	4	0
16	Тема 16	Тема 16. Діяльність ІРЦ. Положення про діяльність ІРЦ. Зміст, структура, види роботи.	4	2
17	Тема 17	Тема 17. Форми організації спеціального виховання та навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку. Характеристика дітей з порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату, психічного розвитку та розладами спектру аутизму та особливості корекційно-реабілітаційної роботи з ними	4	2
18.	Тема 18.	Тема 18. Система освіти та корекційно-розвивальних послуг для дітей з особливостями психофізіологічного розвитку в Україні.	4	0
19	Тема 19	Тема 19. Організаційні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (ЗДО). Робота команди психолого-педагогічного супроводу з розробки і реалізації індивідуальної програми розвитку. Розробка індивідуального освітнього плану. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП. Умови утворення інклюзивної групи. Асистент вихователя інклюзивної групи ЗДО. Асистент дитини з ООП в ЗДО.	4	2
20	Тема 20	Тема 20. Інклюзивне навчання дітей з ООП у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО). Організаційні засади інклюзивного навчання учнів з ООП у ЗЗСО. Організаційні засади забезпечення рівнів підтримки дітей з ООП у ЗЗСО. Забезпечення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП у ЗЗСО. Розробка, погодження і реалізація освітньої програми розвитку дитини з ООП. Адаптація та модифікація освітніх програм. Індивідуальний освітній план дитини. Здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в	4	2

		ЗЗСО.		
21	Тема 21	Тема 21. Організація інклюзивного навчання у закладах вищої освіти. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з ООП в ЗВО. Створення у ЗВО інклюзивного освітнього середовища. Утворення інклюзивної групи. Суть і організація спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з ООП у ЗВО: навчально-організаційного, психолого-педагогічного, соціального. Створення належних умов для навчально-реабілітаційного супроводу осіб з ООП (обладнання ресурсних кімнат; приміщень для надання консультацій психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування, зали для занять з лікувальної фізкультури). Супровід здобувача освіти з ООП.	2	2
22	Тема 22	Тема 22. Організаційні засади діяльності спеціальних шкіл. Основні завдання спеціальної школи. Профіль, структура та строки навчання в спеціальних школах. Гранична наповнюваність дошкільних груп, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів. Гранична наповнюваність класів. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) в спеціальній школі. Створення міжкласних груп.	4	2
23	Тема 23.	Тема 23. Особливості діяльності навчально-реабілітаційних Центрів (НРЦ). Положення про НРЦ. Основні завдання діяльності НРЦ. Профіль, структура та строки навчання у НРЦ. Зарахування учнів до НРЦ та організація його діяльності. Надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та реабілітаційних послуг (допомоги) в НРЦ. Структурні підрозділи НРЦ.	2	0
24	Тема 24	Тема 24. Просвітницько-педагогічна робота з батьками, які виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Напрями, форми і методи просвітницько-педагогічної роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку. Супровід батьків, які виховують дитину з ООП. Системний підхід до супроводу батьків, які виховують дітей з особливостями психофізичного розвитку.	2	
		Всього годин 1 і 2 модуль	60	20

5. Теми лабораторних занять (Модуль 1)

№ з/п	№ теми	Назва теми практичного заняття	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	Тема 1	Тема 1. Педагогіка в системі сучасного людинознавства. Предмет, завдання і функції педагогіки. Основні категорії педагогіки	0	
2	Тема 2	Тема 2. Розвиток і формування особистості	0	
3	Тема 3	Тема 3. Виховання як процес. Особливості процесу виховання. Закономірності, принципи виховання.	0	
4	Тема 4	Тема 4. Методи і прийоми виховання. Класифікація методів виховання.	2	
5	Тема 5.	Тема 5. Організаційні форми виховної роботи у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах.	2	
6	Тема 6.	Тема 6. Виховання особистості в колективі		
7	Тема 7.	Тема 7. Взаємодія соціальних інститутів у вихованні дітей.		
8	Тема 8	Тема 8. Поняття про дидактику. Закономірності, принципи навчання.		
9	Тема 9.	Тема 9. Традиційні і альтернативні форми організації навчання.		
10	Тема 10.	Тема 10. Форми організації навчання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах.	2	
11	Тема 11.	Тема 11. Урок як провідна форма організації навчання.		
12	Тема 12.	Тема 12. Методи навчання та їх класифікація.	2	
13	Тема 13.	Тема 13. Основні елементи педагогічного дослідження, його змістовий алгоритм. Особливості роботи асистента вчителя-логопеда, асистента вчителя, вчителя-логопеда, вчителя спеціальної освіти в процесі здійснення наукового дослідження	2	
		Всього годин	/10	

5. Теми лабораторних занять (Модуль 2)

№ з/п	№ теми	Назва теми лабораторного заняття	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
14	Тема 14	Тема 14. Спеціальна педагогіка (СП) як наука: об'єкт, предмет, завдання. Основні категорії СП.	0	
15	Тема 15.	Тема 15. Характеристика основних груп дітей з ООП Рівні підтримки дітей з ООП.	0	
16	Тема 16	Тема 16. Діяльність ІРЦ. Положення про діяльність ІРЦ. Зміст, структура, види роботи.	4	1
		Тема 17. Форми організації спеціального виховання та навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку: з порушеннями слуху.	0	1

		зору, опорно-рухового апарату, з розладами спектру аутизму та корекційно-реабілітаційна роботи з ними.		
		Тема 17. Особливості організації спеціального виховання та навчання дітей		
18.	Тема 18.	Тема 18. Система освіти та корекційно-розвивальних послуг для дітей з особливостями психофізіологічного розвитку в Україні.	0	
19	Тема 19	Тема 19. Організаційні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (ЗДО). Робота команди психолого-педагогічного супроводу з розробки і реалізації індивідуальної програми розвитку. Розробка індивідуального освітнього плану. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП. Умови утворення інклюзивної групи. Асистент вихователя інклюзивної групи ЗДО. Асистент дитини з ООП в ЗДО.	2	1
20	Тема 20	Тема 20. Інклюзивне навчання дітей з ООП у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО). Організаційні засади інклюзивного навчання учнів з ООП у ЗЗСО. Організаційні засади забезпечення рівнів підтримки дітей з ООП у ЗЗСО. Забезпечення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП у ЗЗСО. Розробка, погодження і реалізація освітньої програми розвитку дитини з ООП. Адаптація та модифікація освітніх програм. Індивідуальний освітній план дитини. Здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в ЗЗСО.	4	1
21	Тема 21	Тема 21. Організація інклюзивного навчання у закладах вищої освіти. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з ООП в ЗВО. Створення у ЗВО інклюзивного освітнього середовища. Утворення інклюзивної групи. Суть і організація спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з ООП у ЗВО: <i>навчально-організаційного, психолого-педагогічного, соціального.</i> Створення належних умов для навчально-реабілітаційного супроводу осіб з ООП (обладнання ресурсних кімнат; приміщень для надання консультацій психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування, зали для занять з лікувальної фізкультури). Супровід здобувача освіти з ООП.	2	1
22	Тема 22	Тема 22. Організаційні засади діяльності спеціальних шкіл. Основні завдання спеціальної школи. Профіль, структура та строки навчання в спеціальних школах. Гранична наповнюваність дошкільних груп, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів.	2	1

		Гранична наповнюваність класів. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) в спеціальній школі. Створення міжкласних груп.		
23	Тема 23.	Тема 23. Особливості діяльності навчально-реабілітаційних Центрів (НРЦ). Положення про НРЦ. Основні завдання діяльності НРЦ. Профіль, структура та строки навчання у НРЦ. Зарахування учнів до НРЦ та організація його діяльності. Надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та реабілітаційних послуг (допомоги) в НРЦ. Структурні підрозділи НРЦ.	2	
24	Тема 24.	Тема 24. Просвітницько-педагогічна робота з батьками, які виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Напрями, форми і методи просвітницько-педагогічної роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку. Супровід батьків, які виховують дитину з ООП. Системний підхід до супроводу батьків, які виховують дітей з особливостями психофізичного розвитку.	4	
		Всього годин	30	6

8. Самостійна робота здобувачів освіти (Модуль 1).

№ з/п	№ теми	Модуль 1. Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	Тема 1	Тема 1. Педагогіка в системі сучасного людинознавства. Предмет, завдання і функції педагогіки. На основі аналізу літературних джерел вивчити предмет, завдання і функції педагогіки. Вивчити і чітко уявити суть основних категорій педагогіки.	4	6
2	Тема 2	Тема 2. Розвиток і формування особистості напрями розвитку. Фактори розвитку. Формування особистості. Процес соціалізації.	4	7
3	Тема 3	Тема 3. Виховання як процес. Виховання як процес. Особливості процесу виховання. Закономірності, принципи виховання. Особливості процесу виховання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах. На основі аналізу літературних джерел вивчити: суть і процесу виховання; принципи виховання; особливості процесу виховання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах.	2	7
4	Тема 4	Тема 4. Методи. Прийоми і засоби виховання. Загальні методи виховання у професійній діяльності асистента вчителя-логопеда, асистента вчителя, вчителя-логопеда, вчителя спеціальної освіти. На основі аналізу літературних джерел вивчити: – методи виховання та їх класифікацію; – особливості використання методів виховання у професійній діяльності асистента вчителя-логопеда, асистента вчителя, вчителя-логопеда.	2	5
5	Тема 5	Тема 5. Організаційні форми виховної роботи у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах.	4	7
6	Тема 6	Тема 6. Виховання особистості в колективі. Педагогічна технологія організації колективної життєдіяльності дітей Етапи розвитку колективу. Самоврядування в колективі	4	7
7	Тема 7	Тема 7. Взаємодія соціальних інститутів у вихованні дітей та молоді. На основі аналізу літературних джерел та життєвої практики вивчити і охарактеризувати особливості діяльності провідних соціальних інститутів та їх вплив на виховання дітей та молоді: сім'ї, церкви, засобів масової інформації, соціальних мереж та громадських об'єднань. Охарактеризувати основні форми їх взаємодії та співпраці.	4	7
8	Тема 8	Тема 8. Поняття про дидактику. Основні категорії дидактики. Закономірності здійснення навчального процесу. Принципи навчання.	4	8
9	Тема 9.	Тема 9. Поняття про традиційні і альтернативні	4	8

		форми навчання.		
10	Тема 10.	Тема 10. Форми організації навчання у загальноосвітніх, спеціальних та позашкільних навчальних закладах. На основі аналізу наукових джерел та життєвої практики вивчити і чітко уявити поняття про форми організації навчання у закладах загальної середньої освіти.	4	8
11	Тема 11	Тема 11. Урок як провідна форма організації навчання.	4	8
12	Тема 12	Тема 12. Методи навчання та їх класифікація.	2	8
13.	Тема 13.	Тема 13. Основні елементи педагогічного дослідження, його змістовий алгоритм. Технологія роботи асистента вчителя-логопеда, асистента вчителя, вчителя-логопеда, вчителя спеціальної освіти у процесі здійснення наукового дослідження. На основі аналізу наукових джерел вивчити основні елементи педагогічного дослідження, їх суть та змістовий алгоритм. На основі аналізу наукових джерел вивчити алгоритм роботи здобувача освіти у процесі здійснення наукового дослідження. Підготовка ІНДЗ, тез/виступу на конференцію	2	8

Самостійна робота здобувачів освіти (Модуль 2)

№ з/п	№ теми	Модуль 2. Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
14	Тема 14	Тема 14. Спеціальна педагогіка (СП) як наука: об'єкт, предмет, завдання. Завдання для самостійної роботи. На основі аналізу наукових джерел вивчити Основні категорії спеціальної педагогіки (СП). Вивчити і чітко уявити об'єкт, предмет, завдання СП.	6	7
15	Тема 15	Тема 15. Характеристика основних груп дітей з ООП Рівні підтримки дітей з ООП. Завдання для самостійної роботи. На основі аналізу наукових джерел вивчити Суть інклюзивної освіти. На основі аналізу наукових джерел вивчити суть поняття «діти з особливими освітніми потребами». Охарактеризувати основні категорії дітей та підлітків з ООП. З'ясувати поняття про рівні підтримки дітей з ООП. Здійснити характеристику рівнів підтримки дітей з ООП.	2	9
16	Тема 16	Тема 16. Діяльність ІРЦ. Положення про діяльність ІРЦ. Зміст, структура, види роботи. На основі ознайомлення з роботою ІРЦ та нормативно-правових документів, що визначають суть його діяльності, охарактеризувати основні завдання та зміст його діяльності ІРЦ в сучасних умовах.	4	7
17	Тема 17	Тема 17. Форми організації спеціального виховання та навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку: з порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату, з розладами спектру аутизму та корекційно-реабілітаційна роботи з ними.	2	5

18	Тема 18	Тема 18. Система спеціальної освіти в Україні. Освітні та корекційно-розвиткові послуги в закладах, підпорядкованих Міністерству соціальної політики України. Освітні послуги в закладах, підпорядкованих Міністерству охорони здоров'я України.. Правова основа спеціальної освіти. Вертикально горизонтальна структура спеціальної освіти в Україні. Організація освіти дітей з ООП Характеристика структур спеціальної освіти. Організаційні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти, закладів дошкільної освіти (ясел-садків) компенсуючого типу, будинків дитини, закладів дошкільної освіти (дитячих будинків) інтернатного типу. Завдання для самостійної роботи. На основі аналізу наукових джерел та результатів ознайомлювальної практики здійснити характеристику вертикально горизонтальної структури спеціальної освіти в Україні. Охарактеризувати організацію освіти дітей з ООП. Охарактеризувати структуру спеціальної освіти. Охарактеризувати організаційні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти, закладах дошкільної освіти (ясел-садків) компенсуючого типу, будинків дитини, закладів дошкільної освіти (дитячих будинків) інтернатного типу.	2	6
19	Тема 19	Тема 19. Організаційні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (ЗДО). Утворення інклюзивної групи в ЗДО. Робота команди психолого-педагогічного супроводу з розробки і реалізації індивідуальної програми розвитку. Розробка індивідуального освітнього плану. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП. Умови утворення інклюзивної групи. Асистент вихователя інклюзивної групи ЗДО. Асистент дитини з ООП в ЗДО. Завдання для самостійної роботи. На основі аналізу наукових джерел та результатів ознайомлювальної практики здійснити аналіз умов утворення та функціонування інклюзивної групи в ЗДО. Охарактеризувати роботу команди психолого-педагогічного супроводу з розробки і реалізації індивідуальної програми розвитку. Охарактеризувати розробку індивідуального освітнього плану. Здійснити аналіз надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП. Охарактеризувати роботу асистента вихователя інклюзивної групи ЗДО та асистента дитини з ООП в ЗДО.	6	3
20	Тема 20	Тема 20. Інклюзивне навчання дітей з ООП у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО). Організаційні засади інклюзивного навчання учнів з ООП у ЗЗСО. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти Організаційні засади забезпечення рівнів підтримки дітей з ООП у ЗЗСО. Розробка, погодження і реалізація освітньої програми розвитку дитини з ООП. Адаптація та модифікація освітніх програм. Індивідуальний освітній план дитини. Здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в ЗЗСО. Завдання для самостійної роботи. На основі аналізу наукових джерел та результатів ознайомлювальної практики здійснити аналіз організаційних засад інклюзивного навчання учнів з ООП у ЗЗСО. Охарактеризувати порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти. Розкрити організаційні засади забезпечення рівнів підтримки дітей з ООП у ЗЗСО та забезпечення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП у ЗЗСО. Розробка, погодження і реалізація освітньої програми розвитку дитини з ООП.	2	8

		Розкрити суть адаптації та модифікації освітніх програм. Охарактеризувати індивідуальний освітній план дитини. Охарактеризувати здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в ЗЗСО.		
21	Тема 21.	Тема 21. Організація інклюзивного навчання у закладах вищої освіти. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з ООП у ЗВО. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти» (Постанова КМ України № 765 від 21.07.2021). Організація освітнього процесу здобувачів освіти з ООП в ЗВО. Створення у ЗВО інклюзивного освітнього середовища. Утворення інклюзивної групи. Суть і організація спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з ООП у ЗВО. Створення належних умов для навчально-реабілітаційного супроводу осіб з ООП. Супровід здобувача освіти з ООП. Завдання для самостійної роботи. На основі аналізу наукових джерел та досвіду навчання в ЗВО охарактеризувати організацію інклюзивного навчання у закладах вищої освіти охарактеризувати організацію освітнього процесу здобувачів освіти з ООП у ЗВО. Вивчити Постанову КМ України «Про порядок організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти» (Постанова КМ України № 765 від 21.07.2021). Організація освітнього процесу здобувачів освіти з ООП в ЗВО. Проаналізувати стан створення у ЗВО інклюзивного освітнього середовища. Охарактеризувати алгоритм утворення інклюзивної групи в ЗВО. Розкрити суть і організацію спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з ООП у ЗВО. Охарактеризувати стан створення належних умов для навчально-реабілітаційного супроводу осіб з ООП у ЗВО та супровід здобувача освіти з ООП у ЗВО.	3	4
22	Тема 22.	Тема 22. Організаційні засади діяльності спеціальних шкіл. Основні завдання спеціальної школи. Профіль, структура та строки навчання в спеціальних школах. Гранична наповнюваність дошкільних груп, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп. Гранична наповнюваність класів. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) в спеціальній школі. Створення міжкласних груп. Завдання для самостійної роботи. На основі аналізу наукових джерел та результатів ознайомлювальної практики охарактеризувати організаційні засади діяльності спеціальних шкіл. Схарактеризувати основні завдання спеціальної школи (профіль, структура та строки навчання в спеціальних школах). Вивчити граничну наповнюваність дошкільних груп, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп. Гранична наповнюваність класів. Охарактеризувати надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) в спеціальній школі. Охарактеризувати процедуру створення міжкласних груп.	1	4
23	Тема 23.	Тема 23. Особливості діяльності навчально-реабілітаційних Центрів (НРЦ). Вивчити Положення про НРЦ. Визначити і охарактеризувати основні завдання діяльності НРЦ. Вивчити профіль, структуру та строки навчання у НРЦ. Вивчити порядок зарахування учнів до НРЦ та організацію його діяльності. Надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та реабілітаційних послуг (допомоги) в НРЦ. Структурні підрозділи НРЦ. Завдання для самостійної роботи. На основі аналізу наукових джерел та результатів ознайомлювальної практики охарактеризувати особливості	2	5

		діяльності навчально-реабілітаційних Центрів (НРЦ). Вивчити Положення про НРЦ. Розкрити основні завдання діяльності НРЦ. Охарактеризувати профіль, структуру та строки навчання у НРЦ. Охарактеризувати процедуру зарахування учнів до НРЦ та організацію його діяльності. Розкрити надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та реабілітаційних послуг (допомоги) в НРЦ. Охарактеризувати діяльність структурних підрозділів НРЦ.		
24	Тема 24	Тема 24. Просвітницько-педагогічна робота з батьками, які виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Напрями, форми і методи просвітницько-педагогічної роботи з батьками дітей, які мають порушення психофізичного розвитку. Супровід батьків, які виховують дитину з ООП. Системний підхід до супроводу батьків, які виховують дітей з особливостями психофізичного розвитку.	4	6
		Всього годин	72	168

10. Методи навчання

Лекції, практичні і лабораторні заняття із виконанням творчих і практичних завдань та вивченням досвіду роботи.

11. Критерії та порядок оцінювання здобувачів стаціонарної/заочної форм навчання з навчальної дисципліни «Загальна і спеціальна педагогіка»

Оцінювання якості знань здобувачів стаціонарної/заочної форм навчання в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Якість знань здобувачів стаціонарної і заочної форми навчання оцінюється після вивчення кожного змістового модуля. Курсу завершується – екзаменом.

Оцінка за модуль виставляється за трьома компонентами:

Відповіді /виконання завдань на практичних заняття (макс. 1 бал);

виконання завдань лабораторного заняття (макс.2 бали);

ІНДЗ/творче завдання (0-10 балів);

екзамен (0-30 балів).

Підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової відповіді і виконання завдань на практичних і лабораторних заняттях, що складені відповідно до змісту робочої програми. За роботу на практичному у занятті студент **може отримати максимум 1 бал.**

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни «Педагогіка загальна і спеціальна»

Для комплексного оцінювання успішності здобувача освіти при складанні екзамену за матеріалами змістового модуля 1 і змістового модуля 2 з навчальної дисципліни «Педагогіка загальна і спеціальна» враховуються наступні критерії:

- повнота розкриття питань;
- логіка викладення матеріалу;
- культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість відповіді;
- використання під час відповіді додаткової інформації;
- уміння аргументувати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, навчальну інформацію, робити висновки.

Оцінка за відповіді на екзамені від 0 до 30 балів

Академічна доброчесність. До всіх здобувачів освітньо-професійної програми відбувається абсолютно рівне ставлення.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації

у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Складання плану дослідження	2 бали
2.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	2 бали
4.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2 бали
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	2 бали
Разом		10 балів

8. Розподіл балів, які отримують студенти за Модуль 1.

Змістовий модуль 1 Практичні заняття													Сума	Заг. сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т10	Т 11	Т 12	Т13		23
1	1	1	1	1	1	1	1	11	1	12	1	2	13	
Змістовий модуль1 Лабораторні заняття														
ЛЗ 1				ЛЗ 2				ЛЗ 3		ЛЗ 4		ЛЗ 5		
2				2				2		2		2	10	

8. Розподіл балів, які отримують студенти Модуль 2.

Змістовий модуль 2 Практичні заняття																	Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	17
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Змістовий модуль2 Лабораторні заняття																	
ЛЗ 1		ЛЗ 2		ЛЗ 3		ЛЗ 4		ЛЗ 5	ЛЗ 6	ЛЗ 7	ЛЗ 8	Лз 9			Лз 10	20	
2		2		2		2		2	2	2	2	2			2	Сума 37	

Розподіл балів, які отримують студенти за модуль 1 – 23 бали; модуль 2 – 37 балів.

Загальна сума балів включає в себе: практичні заняття 30 балів ; лабораторні заняття 30 балів; екзамен – 30 балів; ІНДЗ – 10 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	F _x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Модуль 1.

1. Башкір О. І. Теорія виховання: навч.-метод. пос. Харків: Видавництво ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2016. 96 с.
2. Зайченко І. В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів, 2-е вид. – К., «Ліра К», 2019. – 528 с.
3. [Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. - 3-тє вид., випр. - К.: Знання-Прес, 2018. - 447 с.](#)
4. Максименко С. Д., Євтух М. Б., Цехмістер Я. В., Лазаренко О.О. Психологія та педагогіка. Підручник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012.- 584 с.
5. [Максимюк С. П. Педагогіка: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2018. - 667с.](#)
6. Мельничук С. Г. Педагогіка (Теорія виховання): навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Слово, 2018. 285 с.
7. Мельничук С. Г. Педагогіка (Теорія виховання). Начальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2018. – 288с.
8. Наволокова Н. П. Практична педагогіка. 99 схем і таблиць / автори-уклад. Н. П. Наволокова, В. М. Андрєєва. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 117 с.
9. [Нісімчук А. С. Педагогіка: Підручник. - К.: Атіка, 2020. 344 с.](#)
10. Ординський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. [для студ.вищ.навч. закл.] / В. Л. Ортинський – Центр учбової літератури, 2022. 472 с.
11. [Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; За заг. ред. О. М. Пехоти. - К.: А.С.К., 2011. - 256 с.](#)
12. [Пальчевський С. С. Педагогіка: Навч. посіб. - К.: Каравела, 2018. - 576с.](#)
13. Педагогіка : баз. підручн. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І. Ф. Прокопенка. Харків : Фоліо, 2019. 572 с.
14. Пономарьова Г. Ф., Семенова М. О. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. Харків : Ексклюзив, 2014. 424 с.
15. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу : загальна характеристика : навч. посіб. Рівне : Овід, 2019. 352 с.

16. Туркот Т. І. Психологія і педагогіка вищої школи в запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2020. – 516 с.
17. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 232 с.
18. Ягунов В. В. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2019. – 560.

Додаткова

1. Матвеева Н. О. Педагогіка: Завдання і ситуації. Практикум. Ч. III. Теорія та методика виховання. Навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, НАІР, 2014. 311 с.
2. Лещук Г. В., Поліщук В. А. (2024). Потенціал дуальної форми освіти в підготовці майбутніх фахівців з соціальної роботи. Науковий журнал Хортицької національної академії. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота) : наук. журн. [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2023. Вип. 2(9). DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2023-9-7>
3. Логвиненко Т. О., Поліщук В. А. Глебена М. І. (2024). Стратегії проектування освітнього середовища британської вищої школи у світлі формування дослідницьких умінь та навичок у студентів. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». Випуск 1 (52). 2024. Випуск 1(54). С. 106-110. doi: <http://visnyk-ped. uzhnu.edu.ua/article/view/25779410.24144/2524-0609.2024.54.106-110>.
4. Поліщук, В. ., Цегельник, Т., & Харчук, Я. (2024). Можливості використання технології «шести капелюхів» у розвитку мислення школярів з дислексією (на прикладі вивчення дитячих творів К. . Єгорушкіної). *Освіта. Інноватика. Практика*, 12(6), 40–46. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i6-006>
5. Цегельник Т., Поліщук В. А. (2024) Професійна підготовка майбутніх логопедів у ЗВО України: актуальність оновлення та організації науково-дослідної та практичної діяльності студентів. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 68. Т2. С. 178-181. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085>
6. Поліщук, В., Пришляк, О., Цегельник, Т. (2024). Вплив освітньо-наукових центрів при закладах вищої освіти на формування конкурентоспроможності майбутніх фахівців. *Ввічливість. Humanitas*, 1, 87–95, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.1.13>

Модуль 2.

Основна

1. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Мартинчук, І. М. Маруненко, К. В. Луцько та ін. — К. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. — 364 с.
2. Українська спеціальна педагогіка в персоналіях: Навч. посіб. / За загальною редакцією В. І. Бондаря, В. М. Синьова. – Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2021, – 428 с.
3. Спеціальна педагогіка з історією логопедії: навчально-методичний посібник / укл. О. В. Чепка – Умань : ВПЦ «Візаві», 2015 – 103 с
4. Теорія спеціальної освіти : навчально-методичний посібник / укл. О. В. Чепка – Умань : ВПЦ «Візаві», 2017 – 124 с.
5. Грицюк І. М., Яцина Т. М. Психологічні особливості корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту. Актуальні проблеми практичної психології у Волинському регіоні. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. С. 22-27.
6. Єфімова С. М. Налагодження партнерських стосунків з родинами / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник / Кол.: авторів: Колупаєва А. А., Найда Ю. М., Софій Н. З. та ін. За заг. ред. Даниленко Л. І., К. 2007. 128 с.

7. Ігнатенко К.В. Робота спеціалістів загальноосвітнього закладу з родинами дітей, що мають особливі освітні потреби. URL: dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3135/1/
8. Інтегративне навчання: вибір батьків / А. А. Колупаєва, Л. М. Наконечна. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 56с.
9. Інтегративне навчання за нозологіями Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: [https:// www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf](https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf).
10. Інтегративне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський : КПНПУ ім. Івана Огієнка, 2015. 236 с.
11. Колупаєва А.А. Досвід реалізації інтегративної освіти в країнах Європи /Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади: Монографія.- К.: Педагогічна думка, 2007 р. – 458 с.
12. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади: Монографія.- К.: Педагогічна думка, 2007 р. – 458 с.
13. [Колупаєва А. А., Найда Ю. М. Здійснення процесу оцінки та розробки індивідуального навчального плану/Інтегративна школа: особливості організації та управління: Навчально – методичний посібник/Кол.:авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І., - К.:2007.- 128с.](#)
14. Організаційно-методичні засади діяльності інтегративно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ. 2018. 252 с.
15. Методичні рекомендації «Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу освіти». URL: <https://kipt.sumdu.edu.ua/uk/studentam/sotsialno-psykholohichna-sluzhba/item/2496-metodychni-rekomendatsii-psykholohichnyisuprovid-ditei-z-osoblyvymyosvitnimy-potrebamyv-umovakhzakladu-osvity>
16. Практика взаємодії з батьками дітей з особливими освітніми потребами в інтегративному просторі: метод. посіб. / уклад. : О. В. Коган та ін. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2021. 80 с.
17. Пристосування шкільних приміщень до потреб дітей з особливостями психофізичного розвитку /Інтегративна школа: особливості організації та управління: Навчально – методичний посібник/Кол.:авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг.ред.Даниленко Л.І., - К.:2007.- 128с.
18. Методичні рекомендації «Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу освіти». URL: <https://kipt.sumdu.edu.ua/uk/studentam/sotsialno-psykholohichna-sluzhba/item/2496-metodychni-rekomendatsii-psykholohichnyisuprovid-ditei-z-osoblyvymyosvitnimy-potrebamyv-umovakh-zakladu-osvity>(дата звернення: 16.01.2022).
19. Романчук О. Неповносправна дитина в сім'ї та в суспільстві. Львів : Літопис. 2008. 334 с.

Додаткова

1. Софій Н.З., Найда Ю.М. Концептуальні аспекти інтегративної освіти/Інтегративна школа: особливості організації та управління: Навчально – методичний посібник/Кол.:авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І., - К.:2007.- 128с.
2. Софій, Наталія Інтегративні ресурсні центри: канадський досвід та українські реалії [Текст] / Н. Софій // Особлива дитина: навчання і виховання. — 2015. — № 1. — С. 34-40.
3. [Таранченко О.М., Найда Ю.М. Врахування відмінностей розвитку та навчальної діяльності дітей з особливостями психофізичного розвитку в процесі](#)

[навчання](#). / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально – методичний посібник/Кол.:авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг.ред.Даниленко Л.І., - К.:2007.- 128с.

4. Поліщук, В. ., Цегельник, Т., & Харчук, Я. (2024). Можливості використання технології «шести капелюхів» у розвитку мислення школярів з дислексією (на прикладі вивчення дитячих творів К. . Єгорової). *Освіта. Інноватика. Практика*, 12(6), 40–46. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i6-006>

5. Цегельник Т., Поліщук В.А. (2024) Професійна підготовка майбутніх логопедів у ЗВО України: актуальність оновлення та організації науково-дослідної та практичної діяльності студентів. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 68. Т2. С. 178-181. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085>

6. Поліщук, В., Пришляк, О., Цегельник, Т. (2024). Вплив освітньо-наукових центрів при закладах вищої освіти на формування конкурентоспроможності майбутніх фахівців. *Ввічливість. Humanitas*, 1, 87–95, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.1.13>

7. Горішна Н., Слосанська Г., Поліщук В. (2023). Аналіз сфери надання логопедичних послуг: національний та регіональний виміри. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2023, № 10 (134). С. 39-56

8. Цегельник Т., Поліщук В. (2023). Роль вчителя-логопеда у психолого-педагогічному супроводі дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2023. Том 11, № 10. С. 50-55. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i10-007>

9. Поліщук В., Цегельник Т., Пацула І., Шайнюк А. (2023). Формування соціальної зрілості у майбутніх фахівців спеціальної освіти у процесі позаначальної діяльності у ЗВО. *Acta Paedagogica Volynienses*, 6, 61–67, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2023.6.9>